

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:

Don Miguel Ruiz and Barbara Emrys

THE TOLTEC ART OF LIFE AND DEATH

Copyright © 2015 by Miguel Ruiz and Barbara Emrys

Published by arrangement with Harper Elixir, an imprint

of HarperCollins Publishers.

Translation Copyright © 2016 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01757-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

DON MIGUEL RUIS
I BARBARA EMRIS

MUDROST
ŽIVOTA I SMRTI
KOD TOLTEKA
PRIČA O OTKRIVANJU

Preveo Vladan Stojanović

Beograd, 2016.

Posvećujem ovu knjigu, sa svom ljubavlju i zahvalnošću, mladoj ženi koja mi je u oktobru 2010. godine, posle napuštanja fizičkog tela, darivala srce. Ona i njena porodica omogućili su mi svojom velikodušnošću da putujem svetom, donoseći poruku ljubavi, svesnosti i radosti velikom broju ljudi. Zahvaljujući njoj, uspeo sam da napišem ovu knjigu s Barbarom Emris, koja mi je maštom i učenošću omogućila da priča o don Miguelu Ruisu oživi na stranicama koje su pred vama.

Knjiga je posvećena i bolničkom osoblju koje me je lečilo posle srčanog udara i transplantacije srca. Dugujem im najdublju zahvalnost.

Ovu prekrasnu priču posvećujem sinovima, snahama i čitavoj porodici, koju neizmerno volim. Zahvaljujem i čitaocima, čiji me narastajući nivo svesnosti već petnaest godina ohrabruje da širim svoju poruku na inventivne i uzbuđujuće načine. Vidim da su svojom ljubavlju prema ovoj mudrosti načinili srećnije mesto za život od ovog sveta.

Predgovor

Ova knjiga prepričava događaje iz mog života. Ona, za razliku od mojih prethodnih tekstova, meša moć mašte s učenjem o toltečkoj mudrosti. Pripoveda o mističnom snu koji sam usnio pre nekoliko godina, u devet nedelja koje sam proveo u medicinski izazvanoj komi, posle srčanog udara.

Priča se da nam u samrtnom času pred očima prolete uspomene taložene čitavog života. Nešto slično desilo mi se dok mi se telo očajnički borilo da ostane u životu. Moj um širio se ka beskonačnosti.

Moglo bi se reći da sam u tim dugim nedeljama odsanjao vlastito nasleđe. Ono je kompilacija svih životnih iskustava. Ono je zbir svih dela, svih veza i osećanja. Njega predajemo onima koji ostaju za nama pošto napustimo fizičko telo. Nasleđe je sve što jesmo, ono je određeno nivoom postignute autentičnosti. Što je taj nivo viši, nasleđe je blistavije.

Bio sam nadahnut da napišem ovu knjigu kao dar sinovima, učenicima i svima koji su pomogli da se vratim u život. Deci, porodici, prijateljima i onima koji me vole darujem uspomene i безусловnu ljubav. Onima koji žele da uče iz mojih reči nudim svoje životno iskustvo. Istrajna ljubav prema svetu moj je dar ovoj prekrasnoj planeti. Autentičnost moje svesnosti moj je dar čovečanstvu.

Naš život na javi jeste umetničko delo, baš kao i naši snovi. Ova knjiga je pripovedačko umetničko delo o veoma stvarnim razmenama između mene i moje majke, donja Sarite, visokopoštovane isceliteljke u San Dijegu, i moje učiteljice i vodiča u najvećem delu života. Od trenutka

srčanog udara koji me je zadesio 28. februara 2002. godine, učinila je sve što je mogla da bi sprečila moje telo da umre. Upotrebila je svu moć svoje vere. Okupila je decu i učenike da bi izveli niz ceremonija za moju dobrobit. Radila je neumorno, danju i noću, da bi me vratila u život i svesno stanje. Rešila je da me vrati u telo i nagna me da mu ponovo podarim život. Mnogo puta pala je u trans, ili stanje duboke meditacije, s namerom da uđe u moj san da bi zahtevala da okrenem leđa smrti.

Opisivanje njenih ekskurzija u moje sneno stanje osnov je ove knjige. Kad mi se majka suprotstavljala u njemu, slao sam je da razgovara s glavnim likom moje priče, mojim znanjem. Znanje je u ovoj maštariji opisano kao misteriozno stvorenje zvano Lala. Moglo bi se reći da je ono otelotvorenje svih mojih verovanja i svega što oblikuje moju priču – jednako kao što vama vaše znanje pomaže da stvorite priču svog života.

Mnogobrojni prekrasni likovi unose energiju i život u ovu priču. Svaki od njih odražava mene i svaki na jedinstven način doprinosi mom isceljenju. Svi ti likovi predstavljaju stvarne prijatelje, učenike i članove porodice, iako su neka njihova imena i neki razgovori možda izmišljeni. Neki su mrtvi, a neki još žive i smeju se sa mnom. I jedni i drugi obogatili su moj svet. Moja ljubav prema svakom od njih je snažna, a moja zahvalnost zbog uloge koju su odigrali u mom životu – bezgranična.

Moglo bi vam se učiniti da su naša iskustva – vaše i moje – veoma drugačija. Vaš glavni lik drugačiji je od mog, vaši sporedni likovi verovatno ne liče na ljude iz moje priče. Vi ste suštastveni deo sna čovečanstva, koliko i ja, iako drugačije izgledamo. Vi ste znanje koje traga za iskupljenjem, baš kao što sam i ja bio. Vi ste vlastiti spasitelji. Takođe, vi ste čist potencijal na delu. Bog predstavlja istinu o vama, a istina će vas osloboditi.

Neka vam ova knjiga pomogne da to shvatite. Slušajte, gledajte i prikupite hrabrost da uputite izazov vlastitom svetu, načinjenom od misli i automatskih reagovanja. Neka vas događaji iz mog života nadahnu na nove uvide o vašem snu i sadašnjim izazovima. Dobar učenik na najbolji način koristi sve podatke koji mu padnu šaka. Život vam, kao što će vam moja priča pokazati, nudi sve potrebne podatke.

Sa svom ljubavlju i poštovanjem,

Miguel Anhel Ruis

Pojmounik

Bog: Večna vrhovna sila, jedino što istinski postoji.

Dios/Diosa: Bog/boginja.

Don/donja: Izrazi za poštovanje u španskom jeziku (slični gospodinu, dami).

Duša: Životna sila koja drži vasionu (materiju) na okupu (npr. vasionu ljudskog tela). Svaka komponenta prepoznaje se kao deo te vasione.

Energija: Večna vrhovna sila, ono što istinski postoji.

Istina: Ono što je stvarno, još jedna reč za Boga i energiju. Istina je postojala mnogo pre čovečanstva i postojaće mnogo posle njega.

Laži: Izopačenja istine unutar ljudskog uma.

Ljubav: Energetski aspekt koji se manifestuje kao totalitet svih vibracija, pokreće materiju i upisuje informacije u materiju. Materija je opaža, odražava i reaguje s kompletnim opsegom emocija.

Magija: Kreativni aspekt energije.

Materija: Konačna manifestacija beskonačnog života.

Mitota: Neprestani razgovor u našoj glavi, koji liči na situaciju u kojoj hiljadu ljudi govori u isto vreme i niko nikoga ne sluša.

Moć: Stvaralački potencijal.

Mudrost: Sposobnost da se ispravno reaguje na svaki događaj; zdrav razum.

Nagval: Prirodni svet. Odnosi se na silu koja pokreće materiju.

Nagval muškarac/žena: Osoba koja je spoznala sebe kao silu koja pokreće materiju; besmrtnik.

Nahuatl: Jezik Asteka.

Namera: Energetska poruka koja daje uputstva svetlosti, stvara i dezintegriše materiju. Namera putuje u središte svetlosti, dok se kvanti okreću oko nje. Namera je sam život.

Pakao: Priča u umu koja stvara dramu.

Planetarni san: Kolektivna stvarnost ljudske vrste.

Priča: Objašnjenje sna.

Raj: Priča u umu koja stvara sreću.

San: Odras naše percepcije u umu.

Sanjar: Neko ko zna da sve vreme sanja.

Smrt: Materija; odsustvo života.

Spoznaja: Sposobnost da se stvari vide onakve kakve jesu.

Svesnost: Sposobnost da se stvari vide onakve kakve jesu.

Svetlost: Glasonoša života i njegova prva manifestacija.

Šaman: Ova reč u svim kulturama predstavlja vrača.

Teotivakan (Teo): Drevni grad u Meksiku, koji je bio na vrhuncu od 200. godine pre nove ere do 500. godine nove ere. Njegovi hramovi i piramide nalaze se pedesetak kilometara od Meksiko Sitija.

Tolteci: Reč na jeziku nahuatl. Znači „učeni muškarci/žene“.

Tonal: Materija.

Um: Virtuelna stvarnost, stvorena odrazom (u mozgu) svega što naš mozak opaža.

Vera: Potpuno verovanje, bez sumnje.

Zlo: Posledica verovanja u laži. Zla dela pojačavaju se u skladu sa stepenom izopačenosti laži i stepenom fanatizma.

Znanje: Sporazumi sklopljeni između ljudi o prirodi stvarnosti. Znanje se prenosi putem simbola, kao što su reči i brojevi, rečenice i formule.

Život: Božja kreativna sila ili energija, koja manifestuje materiju.

Spisak likova

- Dara:** Don Miguelova učenica i romantična partnerka.
Don Ezikio: Don Miguelov pradeda i don Leonardov otac.
Don Leonardo: Don Miguelov deda i Saritin otac.
Don Miguel Ruis: Glavni lik u pripovesti.
Emma: Don Miguelova učenica i romantična partnerka.
Gandara: Don Ezikiov prijatelj.
Hose: Don Miguelov drugi sin.
Hose Luis: Don Miguelov otac i Saritin suprug.
Haime: Don Miguelov brat, najbliži po uzrastu.
Leo: Don Miguelov najmlađi sin.
Lala: Znanje.
Majka Sarita: Don Miguelova majka i učiteljica.
Marija: Don Miguelova supruga i majka njegove dece.
Memin: Don Miguelov brat.
Miguel, Mlađi (Majk, Miguelito): Don Miguelov najstariji sin.

Uvod

Povukao sam čaršave, zategnute oko članaka, i posegnuo za telefonom. Naslepo sam otkucao broj. Neko je odgovorio na poziv. Neka žena pitala me je ko sam, gde sam. Bilo je malo verovatno da ću se ikad setiti odgovora na neko od ovih pitanja, pre nego što zauvek umuknem. Pokušao sam da se uspravim u sedeći položaj. Umesto toga, skotrljao sam se iz zapletene posteljine i pao na pod. Bol se milosrdno povukao, samo da bi se vratio u obliku ljutih uboda. Čuo sam kako me majka doziva, kako izvikuje moje ime. Čuo sam glasove nepoznatih ljudi i zavijanje sirene, dok mi je svest propadala između dizanja i spuštanja nerazgovetnih zvukova. Biće slatkih oprostaja čim novi san počne da se uzdiže umesto starog. U tom trenutku prepoznavao sam samo daleko jecanje žene.

Tolike žene plaču. Plaču za sinom, ljubavnikom, ocem i vodičem. Plaču za mnom, za sobom i za nikad neizrečenim obećanjima. Plaču za iskupljenjem reči, kao i sva ljudska bića. Plaču za ljubavlju, palim anđelom, iako bi bilo dovoljno da pogledaju, poslušaju i osete njenu moć koja treperi kao muzika iz njihovih čudesnih tela.

Danas sam se probudio pre zore na poziv smrti. Poput astečkih predaka, dočeka sam je sa zahvalnošću ratnika koji se dobro borio i koji želi da se bezbedno vrati kući... i da se dugo odmara. Sjaj dolazeće zore na dalekom horizontu zagrevao mi je kožu. Podigao sam pogled da bih video kako se izmaglica rastvara u zvezdanu vatru. Znao sam da ću uskoro videti put do kuće, iz ove mračne noći. Moji protivnici

došli su i prošli, pobeđeni ljubavlju. Borili su se neumorno u hodnicima ljudskog uma, tom veličanstvenom bojištu. Rat za Miguela Ruisa je završen, iako će biti drugih poput mene, spremnih da potegnemo mačeve protiv miliona laži.

Nekoliko minuta ranije, u snu, pohodila me je vizija drugog ratnika, mladića iz drevnog vremena, koji je stajao u podnožju svete planine i posmatrao ljubljenu dolinu. Stajao je pod najnezatnijom zvezdanom svetlošću i posmatrao jezero koje se zaštitnički svijalo oko Teotivakana, doma njegovog i mog naroda. Velika dolina bila je u snu zaogrnuta maglom. Vatre zapaljene u cik zore nejasno su svetlucale, dok se njegovo selo polako budilo. Mladićevo srce glasno je lupalo, poput mog u ovom času. Nozdrvama je ispitivao noćni vazduh. Koža ga je gicala, odgovarajući na promene vetra. Pažljivo se spustio na koleno, podigao i zategao luk. Prsti na desnoj ruci dodirnuli su perje strele blagoslovene dimom svete vatre. Neće izneveriti svoj narod kad napad počne. Neće izneveriti svoju porodicu niti sećanje na drevni narod Tolteka. Neće izneveriti sebe.

Ovo je najopasnije vreme. Jutro još nije zamislilo sebe. Dobro se borilo sa zlom, u tami pred zoru. Mladi ratnik trepnuo je jednom, pa još jednom. Umirio je ruku. Sanjao sam s njim. Činilo mi se da osećam kako se šljunak pomera ispod stopala u sandali i kako mu ujeda meso kolena. Osećao sam i kako mu izmaglica steže članke i pojačava ledeni stisak na golim rukama i butinama. Osećao sam kako ga liže po zadnjem delu vrata i obojenom čelu. Zajedno smo pogledali put neba. Svet iznad njega – zvezde razasute po misterioznom polju – odražavale su njegovo savršeno telo. Video je ovo, prošaputao molitvu i umirio dah. Telo mu se opustilo. Usmerio je pažnju ka dolini ispod sebe, u kojoj je izmaglica počela da se rasipa. Vode predačkog jezera mreškale su se između mračnih brda kao biserjem optočene figure boginje. Umirio je luk. Orlovo pero u kosi elegantno je igralo na sve jačem vetru. Leđa su mu bila prava, a stomak opušten. Tamna, bronzana koža blistala je na sve bližem izlasku sunca.

Njegov narod biće mu zahvalan. Zamišljao je kako neki od njih gledaju kroz otvorena vrata, naslućujući pretnju iza magle. Pogledao je put sela na obali jezera, kao da očekuje da će videti kako ga otac posmatra, dok ćutke kleči – hrabri usamljeni vojnik obdaren snagom ognjene

planine. Osećao je očev ponos, i ponos predaka. Toliko toga moglo se osetiti u praznom trenutku između početka i kraja stvari. Svetlost će uskoro nahrupiti preko istočnog ruba planina. Sudbina će se s vikom podići iza nje. Čekaju ga pobeđe. Otkrovenja se šunjaju iza ove neizvesnosti. Ratnik se ponovo pribrao, s dahom predaka na obrazu i hladnim dodirom njihovih ruku na leđima. Jednom sandalom rio je po šljunku, pogleda uprtog niza strelu. Bio je spreman...

Shvatio sam da je kucnuo čas da se pridružim drevnim ratnicima, kad me je udar bola prenuo iz sna. Večnost me je uporno pratila, kao što sam ja nekada uporno pratio istinu. Izlazak sunca tutnjao je duž istočnog grebena. Sudbina je jahala za njim. Čekao sam smrt, s dahom predaka na obrazu i hladnim dodirom njihovih ruku na leđima. Čekao sam je s osmehom dobrodošlice.

I ja sam spreman.

Starica je mrmljala sebi u bradu dok je koračala po suvoj, ispucalnoj zemlji. Papučama je grebala tlo, podižući svilenkaste oblačiče prašine u uskovitlani vazduh. U jednoj ruci držala je veliku torbu, dok je drugom stiskala šal prebačen preko ramena. Čuo se samo bat njenih umornih koraka. Tihi i neprekidni zvuk ni načas nije prestajao. Nastavljala je dalje. Nije bilo staze vredne pomena, ali joj nije ni bila potrebna. Znala je kuda ide. Sledila je tragove nečeg nevidljivog njenom oku. Nije mogla da pogreši, zato što je sledila instinkt majke koja traga za sinom.

Nedeljama ju je pohodio ledeni strah koji spopada majku koja zazire od gubitka deteta. Njeno trinaesto dete gubilo se negde u svetu koji je upravo napustila, ali ne s njenog vidika, pošto je znala da tiho leži, bled, u bolničkom krevetu. Postojano se gubio pred njenim čulima. Više nije osećala njegovu životnu energiju. Više nije mogla da razgovara s njim bez reči, kao prethodnih pedesetak godina. Njegove veze s materijalnim svetom i svetom misli su slabile, uporedo sa slabljenjem njegove životne sile. Znala je da je ostalo vrlo malo vremena. Srce mu je otkazivalo, a telo umiralo. Doktori su nameravali da dignu ruke od borbe za njegov život. Šta je u takvoj situaciji mogla učiniti, izuzev da otputuje na ovo bezvremeno mesto na koje je otišao i da ga potraži? Pronaći će najmlađeg sina, dušu svoje duše. Dovešće ga kući.

Pred njenom krhkom prilikom prostirao se široki predeo peska, kamenja i svakovrsnih beživotnih stvari. U njemu nije bilo boja, izuzev mrkih i škrljčanoplavih oblaka koji su se bešumno skupljali nad njom.

Munje su sevale po niskim nebesima. Zaslepljivale su je u iskidanim ritmovima... ali ova oluja satkana je od snova. Ovo je oluja rođena od osećanja i čuda, a takve stvari neće usporiti njeno napredovanje.

Sarita je nastavila dalje. Zvuk njenog disanja odjekivao je u tišini. Puls joj se ubrzao, a grudi nadimale, kao da su napori stvarni. Možda i jesu bili. Prvi put bila je na ovakvom putovanju. Nije znala šta da očekuje, ili kakvu će cenu njeno telo morati da plati. Primoravala je sebe da se opusti dok je koračala napred. Neće podleći strahu. Istina je da je stara. Nedavno je proslavila devedeset drugi rođendan, ali još nije spremna da napusti svet materija i smisla. Nije spremna, što znači da ni *on* nije spreman. Neće dozvoliti sinu da umre, dokle god u njoj ima snage da se bori za njega. Brzo je udahnula i pustila da osmeh odagna napetost s njenog lica. Da, imala je snage. Njena ljubav trijumfovaće na ovom neobičnom mestu između ovde i tamo. Ohrabrena tom mišlju, za trenutak je spustila torbu i ispravila ramena. Dohvatila je krajeve šala. Svezala ga je labavim čvorom oko vrata. Na sebi je imala samo tanku, pamučnu spavaćicu. Hladnoća je i bez pomoći vetra lako prolazila kroz nju, hladeći joj telo. Nije važno, pomislila je. S ovog puta neće se vraćati. Čula možda neće uspeti da ga prepoznaju, ali srce ne može da omane. Ponovo je pogledom pretražila predeo. Drugom rukom podigla je tešku torbu i odlučno nastavila.

To je bila najlonska torba za kupovinu, kakvu je nosila na pijacu u svežim jutrima u Gvadalahari, nekoliko dana pre rođenja najmlađeg sina. Spolja je bio portret Device, odštampan drečavim bojama, a iznutra mnogo stvari blagoslovenih njenim molitvama i namerom. Blago je protresla torbu, kao da hoće da ohrabri sebe na ovom pohodu. Pomislila je na davnašnje dane uoči rođenja trinaestog deteta, kad je život izgledao ohrabrujuće. To je bilo slatko doba. Imala je četrdeset tri godine. Sačuvala je lepotu. Bila je u braku s privlačnim mladićem kome je već dala tri sina. Oženio se njom čim je napustio školu, iako je bila mnogo starija od njega i imala devetoro dece iz prethodnog braka. Venčali su se uprkos neslaganju porodice. Neki su tvrdili da se oženio zato što ga je općinila zlom magijom. Pa, uvek je bilo skeptika. Venčali su se iz ljubavi, kratko i jasno. Iz te ljubavi rođena su četiri zdrava sina.

Starica je usporila korak i zastala. Oluja je još sevala i zavijala oko nje, ali se jeziva tišina povukla. U vazduhu je sad bio još nečeg izuzev

prigušenog zvuka njenog disanja. Umesto grmljavine čula se muzika. Jačala je u daljini kao sve snažniji vetar. Sigurno je blizu, pomislila je. Osluškivala je sa svog mesta, dok nije shvatila da je to pesma i da se diže s horizonta, da bi se susrela s besom oluje. Prepoznala je davnašnju muziku. Slušala je kako njen sin peva uz tu muziku u detinjstvu, prebirajući prstićima po žicama nepostojeće gitare, oblikujući besmislene slogove i tresući se čitavim telom u njenom ritmu, po ugledu na stariju braću. Kako je zvao taj zvuk? Kako? O, da.

„To je rokenrol, mama!“ vikao je. „Muzika života.“

Da, rokenrol pesma ponovo je svirala u njegovoj glavi. Taj zvuk hitao je uporedo s munjama po sve crnjem nebu i šibao kao ciklon kroz njenu sedu kosu, iako je sve oko nje bilo mirno. Čula je nisu izneverila. Osećala je njegov um i čula kako se njegovo neizmerno i večito srce ori od radosti. Bio je blizu.

Ponovo je spustila torbu i obmotala pleteni šal oko sebe. Bila je u odeći za spavanje. Na sebi je imala ono što se zateklo na njoj kad su svi došli u kuću da bi joj se pridružili u ceremoniji. U dalekom zakutku svesti čula je i ove goste – svoju decu, unučiće, učenike i prijatelje. Došli su na njen zahtev, iz očiglednog razloga. Nijedno dete ili unučić, nijedan učenik ili pomoćnik, nikad nije odbio Majku Saritu. Stigli su obuzeti tihom rezignacijom. Doneli su tikve i doboše, upaljene sveće i zapaljenu žalfiju. Došli su da pevaju, da se mole, da preklinju. Došli su da vrate trinaestog sina žene na čiji su se poziv svi odazivali. Došli su kao što bi preci došli, da obave posao duhovnih ratnika.

Sarita se ove noći, s toliko toga na kocki, prebacila iz kruga vernih u dnevnoj sobi do sveta koji je postojao isključivo u mašti. Prebacila se u tuđi um. Bila je spremna da jednom plati za to, ali sad mora da nastavi dalje. Sad mora da hodi bez odmora u sinovljevom snu i mora da ga vrati – vukući ga za neposlušno uvo, ako bude neophodno. Učinila je to mnogo puta.

Odmahnula je glavom kad se setila kakvo je dete nekad bio. Setila se crnih očiju punih veselja, nestašluka i ručica koje su s ljubavlju posezale za njenim licem kad je bila umorna ili dodirnutu tugom. Ništa – pa ni smrt – neće je odvojiti od njega. Nikakva, pa čak ni njegova logika nije mogla da porekne njenu potrebu za njim. Sarita je za svoje devedeset dve godine iskusila sve radosti i tuge majke trinaestoro dece.

Preživela je gubitak dvoje dece. Gubila je muževe, sestru, braću – ali je u njoj ostalo dovoljno života za poslednji borbu za ono što voli. Ponovo je podigla torbu, otresla nešto eterične prašine sa slike Device Gvadalupe i pogledom pretražila predeo. Omirisala je vazduh u potrazi za drugim zvucima. Okrenula se, posle kratkog oklevanja. Nešto joj je privuklo pažnju, nešto što nije moglo biti viđeno. Promeniće pravac. Mora da sledi intuiciju – i muziku.

Muzika je posle svakog tegobnog koraka koji bi načinila bivala sve glasnija. Činilo se da istovremeno vibrira s neba i zemlje, da pulsira u živahnom ritmu... verovatno u ritmu doboša u njenoj dnevnoj sobi. Zahvalila je Bogu na poslušnoj deci i nastavila da hoda. Stopala su joj se teško kretala po debelom sloju svetlucave prašine. Videla je kako se Zemlja diže preko ivice beživotnog sna, plamteći duhovnom svetlošću. Zadržala je dah. Na sve tamnijem, olujnom nebu i treperavoj vrelini nazirala je siluetu koja se ocrtavala na blistavoj zemlji. Drvo se uzdizalo u daljini! Činilo joj se da teške grane trepere od erotskog zadovoljstva. Svetlucavo, zeleno lišće je drhtalo. Čudila se tom moćnom i plodnom stablu, usred ogromne praznine.

Miguel... poshaputala je. Njen sin je u svakom snu bio tamo gde ima boje i života. Govorio je da ga veselje svuda prati. Ovo je magija. Gde god da je, tamo je svetkovina – bila je sigurna u to. Muzika se pojačala kad je krenula ka drvetu. Hodala je čitav život, jedan minut ili nimalo vremena. Znala je da njeno srce bije u ritmu žive melodije dok je išla ka stablu. Sigurno je prešla veliku razdaljinu, nezavisno od vremena, zato što se golemo drvo širilo ispred nje – visoko, razgranato i graciozno. Grane su se pružale u svim pravcima, kao da prizivaju vasionu u bezmerni, dobrodušni zagrljaj. Oklevala je pored korena koji je štrčao iz zvezdastog podnožja golemog stabla. Podigla je glavu ka onome što je ličilo na galaksiju zrelog voća koje je svetlucalo u nezemaljskoj svetlosti. Zaneseno je posmatrala veličanstveni prizor. Pogled joj se zaustavio na onome za kojim je tragala, kog je došla da nađe. Njen sin sedeo je na najnižoj grani gigantskog drveta, skriven među razigranim senkama i hiljadama iskričavih listova.

Miguel Ruis oslanjao se o stablo u bolničkoj odeći. Spokojno je žvakao jabuku. Pogled mu se ozario kad je video majku. Veselo joj je mahnuo da mu priđe. Krenula je ka drvetu. Pažljivo je gazila po spletu